

MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 20, 68298 Marijampolė, tel. / faks. (8 343) 51862, el. p. d.kirtikliene@marvb.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190495783

Marijampolės savivaldybės tarybai

PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2019 M. VEIKLOS ATASKAITA

2020-04-21 Nr. 1-106

Marijampolė

Vadovo žodis

Pagrindinis ataskaitinių metų Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos (toliau – Biblioteka) veiklos iššūkis – atnaujintų patalpų įveiklinimas, veiklos organizavimas išnaudojant modernizuotas priemones, prarastų vartotojų ir lankytojų dėl ne pilnu pajėgumu teikiamų paslaugų vykus pagrindinio pastato rekonstrukcijos darbams susigrąžinimas, naujų galimybių viešinimas, pritraukiant naujus vartotojus ir įtvirtinant bibliotekos, kaip modernaus, aktyvaus, patrauklaus visoms gyventojų grupėms, bendruomenės centro įvaizdį (Biblioteka po rekonstrukcijos pradėjo dirbti nuo 2018 metų gruodžio mėnesio).

Baigti bibliotekos pastato rekonstrukcijos darbai parodė, kokia svarbi gyventojams bibliotekos infrastruktūra: funkcionalios ir jaukios erdvės, naujų paslaugų teikimo galimybės, tradicinių ir skaitmeninių paslaugų įvairovė – lankytojų skaičius padidėjo + 50, 0 tūkst. lankytojų. Pasiteisino ir pokyčiai viešosios bibliotekos struktūroje. Persikirstėme funkcijas, sustambinome skyrius, didesnę dėmesį skyrėme kūrybinei personalo veiklai, informacinių technologijų galimybių išnaudojimui, viešiesiems ryšiams.

Ataskaitiniais metais bibliotekoje vyko Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos visuotinis ataskaitinis suvažiavimas. Jo metu su mūsų bibliotekos modernizavimu bei atnaujintomis paslaugomis susipažino Kultūros ministerijos specialistai ir ministras Mindaugas Kvietkauskas. Bibliotekos veiklos pasiekimai ministro buvo įvertinti itin palankiai. Biblioteka pelnė LSVBA lietuviškiausios bibliotekos nominaciją. Už aktyvią veiklą su jaunimu, jaunimo erdvės bibliotekoje įkūrimą gavome Marijampolės savivaldybės Mero padėką.

Veiklos tikslai, uždaviniai, atlikti darbai, vertinimo kriterijai ir rezultatai

Biblioteka, įgyvendindama strateginį tikslą „Užtikrinti Bibliotekos prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, plėsti tradicinių, edukacinių ir elektroninių paslaugų įvairovę, krašto paveldo skaitmeninimo ir skaitymo skatinimo iniciatyvas, informacijos ir kultūros naudojimą“, prisideda prie Marijampolės savivaldybės ilgalaikio prioriteto „Sumani ir saugi visuomenė“(01)įgyvendinimo.

Biblioteka ataskaitiniu laikotarpiu vykdė programą „Bendruomenės informacinis ir kultūrinis aprūpinimas, vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų plėtra ir viešųjų erdvių įveiklinimas“. Jos tikslas - teikti inovatyvias ir kokybiškas kultūros, informacijos, edukacines ir rekreacijos paslaugas, kurti patrauklią bendruomenei viešąją erdvę. Įgyvendintas **uždavinys** „Telkti bendruomenę bibliotekoje, didinti kultūros prieinamumą ir paslaugų plėtrą, skatinti skaitymą“. Juo siekta įveiklinti viešąsias erdves, užtikrinti visų bendruomenės grupių, ypač socialiai jautrių, ugdymą ir turiningą laisvalaikį, kurti informacijos išteklių sklaidos sistemą elektroninėje erdvėje.

Uždaviniui įgyvendinti buvo naudojamas Bibliotekos infrastruktūros potencialas, organizuojamas bendruomenės narių mokymasis visą gyvenimą, užtikrinama įvairialypės informacijos kokybė ir prieinamumas, kūrybinė raiška, turiningas laisvalaikis. Didžiausiais dėmesys skirtas

nesilankančių bei socialiai pažeidžiamų bendruomenės narių įtraukimui į bibliotekos veiklas, pasiūlytos patrauklios paslaugos vaikams ir jaunimui – būsimiems bibliotekų paslaugų naudotojams.

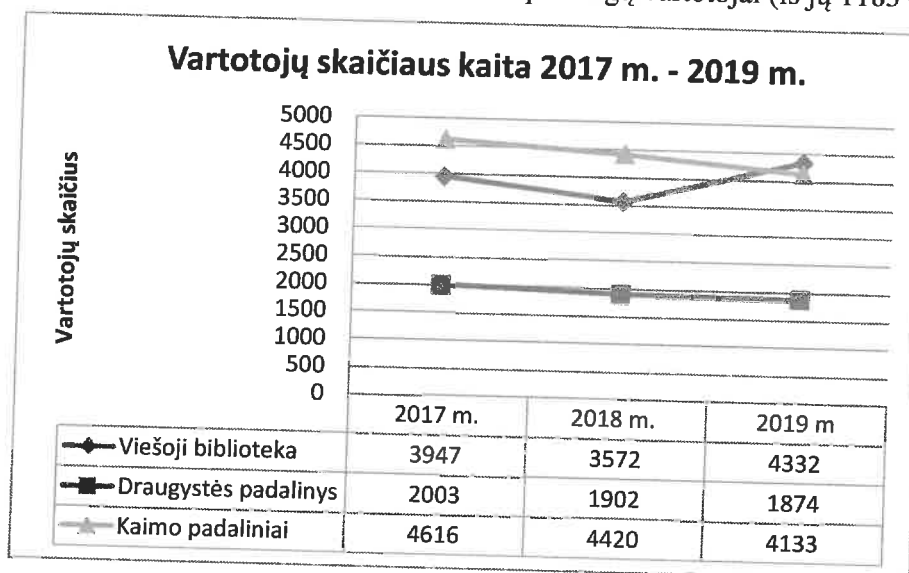
Uždavinio įgyvendinimo rezultatai

Lentelė Nr. 1

Kodas	Priemonės pavadinimas	Vertinimo kriterijus	Vertinimo kriterijaus reikšmė		
			Planuota	Pasiekta	Planuoto rodiklio įvykdymo procentas
01-01-01	Didinti bibliotekos paslaugų naudojimą	Vid. lankomumas (bendras),	18,9	23,5	124,3
		vaikų iki 14 m. amžiaus vid. lankomumas	24,7	32,6	132,0
	Skatinti skaitymą ir informacijos išteklių prieinamumą bei naudojimą	Vid. skaitomumas (bendras),	23,7	25,7	108,4
		Vaikų iki 14 m. amžiaus vid. skaitomumas;	21,0	18,8	89,5
		Fondų apyvarta	1,1	1,4	127,3
	Didinti informacijos apimtį viešinant bibliotekos paslaugas ir veiklą	Naujienlaiškiai,	5	5	100,0
		Sekėjų skaičius socialiniuose tinkluose, tūkst.	5,0	13,9	278,3
		Virtualūs apsilankymai interneto svetainėje	50000	54355	108,7

Bendruomenės aptarnavimas

Bendras vartotojų skaičius padidėjo 445 vartotojais (4, 5 proc.), bibliotekos paslaugomis naudojami 19, 2 procentai savivaldybės gyventojų arba kas penktas savivaldybės gyventojas. 2130 gyventojų – nauji registruoti bibliotekos paslaugų vartotojai (iš jų 1183 – Viešojoje bibliotekoje).

kompiuterinės įrangos būklė, lėšų trūkumas patalpų remontui – visa tai mažina kaimo bibliotekų

Pagerėjusi bibliotekų infrastruktūra, pastatų erdvės, naujos paslaugos, tradicinių paslaugų kokybė – turėjo tiesioginį poveikį vartotojų skaičiaus stabilumui miesto bibliotekose. Kaimo bibliotekų infrastruktūra gerėja (66, 0 proc. kaimo bibliotekų patalpų būklė gera ir labai gera). Tačiau didelės patalpų šildymo išlaidos neleidžia nuolat palaikyti komfortabilios aplinkos, prasta

patrauklumą gyventojams. Kartu su kaimo gyventojų mažėjimu ir senėjimu mažėja ir vartotojų skaičius kaimo padaliniuose. 2019 m. - 287 registruotais vartotojais mažiau, (2018 m. – 196 vartotojais). Vidutinis kaimo bibliotekoje registruotų vartotojų skaičius – 196, 8 (2018 m. – 210, 5) vartotojai, iš jų vaikai iki 14 m. amžiaus – 44, 9 (2018 m. – 49, 7).

Bibliotekų lankytojų skaičius 2017 m. -2019 m.

Lentelė Nr. 2

Biblioteka	Apsilankymų skaičius						Vidutinis apsilankymų skaičius		
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikų					
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Viešoji biblioteka	67712	68143	118179	17738	16386	28773	17, 2	19, 1	27, 3
Draugystės padalinys	43908	44461	42912	16756	14971	15051	21, 9	23, 4	22, 9
Kaimo padaliniai	95059	82312	81647	42828	35617	33261	20, 6	18, 6	19, 8
SVB	206679	194916	242738	77322	66974	77085	19, 6	19, 7	23, 5

Lankytojų skaičius SVB padidėjo 24, 5 proc., vaikų iki 14 m. amžiaus – 15, 1 proc., tačiau rodiklių kaitą lėmė Viešosios bibliotekos lankytojų skaičiaus didėjimas (+50, 0 tūkst. lankytojų). Po renovacijos atvėrusi duris Viešoji biblioteka lankytojams pasiūlė patrauklias ir naudingas paslaugas (tradicines ir skaitmenines) įvairaus amžiaus gyventojams, kūrė naujas paslaugas (šeimadieniai, mobilioji programėlė, žaidimų turnyrai, susitikimai su kūrėjais), įgyvendino mokymosi visą gyvenimą koncepciją organizuodama skaitmeninio raštingumo mokymus, neformalaus švietimo veiklas ir edukacijas, vykdė projektines veiklas.

2019 metais SVB vartotojams buvo išduota 265246 (2018 m. –241015) dokumentų arba 10, 1 procento daugiau. Bendrą dokumentų išduoties SVB didėjimą lėmė Viešosios bibliotekos išduotų dokumentų skaičiaus padidėjimas (+23410 fizinių vienetų). Draugystės ir kaimo padaliniuose rodikliai išliko stabilūs, Stabilus išliko ir vaikams iki 14 m. amžiaus išduotų dokumentų skaičius, tačiau sumažėjęs skaitymo intensyvumas leidžia daryti išvadą, kad vaikai dažniau naudojami skaitmeninėmis paslaugomis.

Lentelė Nr. 3

Bibliotekų išduoties rodikliai 2017 m. -2019 m., fiziniai vienetai

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius						Skaitymo intensyvumas/ vid. 1 vartotojas		
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikams					
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Viešoji biblioteka	68322	60737	84147	10373	9062	9873	17, 3	17, 0	27, 3
Draugystės padalinys	51346	37094	38041	10673	6320	6384	25, 6	19, 5	22, 9
Kaimo padaliniai	148366	143184	143058	31030	28859	28320	32, 1	32, 4	19, 8
SVB	268034	241015	265246	52076	44241	44577	25, 4	24, 4	23, 5

Elektroninės paslaugos

Bibliotekos elektroniniame kataloge yra 75373 bibliografiniai įrašai, 2019 m. parengti 2787 įrašai. Teikiamos dokumentų rezervavimo, užsakymo, informavimo paslaugos, veikia „Klausk bibliotekininko“ konsultavimo sistema, vykdoma informavimo „Chatmeet“ (online) sistemos konsultavimo paslauga bibliotekos svetainės www.marvb.lt vartotojams.

Toliau vykdomi kraštotyros dokumentų skaitmeninimo darbai, pildomos portalo „Noriu žinoti“ rubrikos ir kuriamos naujos. Parengta nauja rubrika „Marijampolės senosios kapinės“, vykdomi skaitmeninio turinio kūrimo darbai (9 aprašomieji straipsniai, 79 kapavietės), suskaitmeninta 103 krašto kultūros objektai. Parengtas dokumentinis krašto istorijos filmas „Marijampolės istorijos pėdsakais“ ir pateiktas naudojimui portale „Noriu žinoti“, Bibliotekos Yuotube paskyroje. Portale apsilankė 19348 virtualūs lankytojai, įvyko 25879 interneto seansai.

Bibliotekos lankytojams teikiama prieiga prie prenumeruojamųjų duomenų bazių: Infolex, EBSCO, NAXOS, „Vyturio“ leidyklos leidinių duomenų bazė ir metų pabaigoje pradėta teikti Mykolo Riomerio universiteto duomenų bazės prieiga.

2019 m. atnaujinta Bibliotekos svetainė www.marvb.lt, pritaikyta mobiliems įrenginiams ir neįgaliesiems, sukurtos naujos renginių, vaikams ir jaunimui skirtos rubrikos. Fiksuota 54355 virtualių lankytojų.

Gyventojų mokymai

Biblioteka aktyviai įsijungė į gyventojų neformalaus ugdymo veiklas. Įvairiuose gyventojų mokymo renginiuose dalyvavo daugiau kaip 7, 3 tūkst. gyventojų. Iš jų 1, 4 tūkst. - skaitmeninio raštingumo renginiuose ir mokymuose, 2, 6 tūkst. gyventojų (vaikai ir jaunimas) - kituose mokomuosiuose renginiuose, 3, 3 tūkst. gyventojų pateikė skaitmeninio raštingumo užklausas bibliotekų darbuotojams. Per metus vartotojų mokymui naudotis elektroninėmis paslaugomis skirta 1805 val.

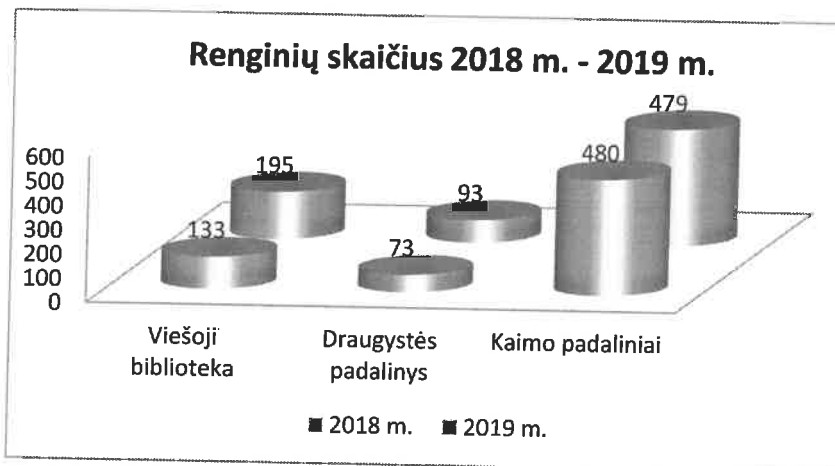
Dalyvaudami projekto „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ veiklose 10 bibliotekos darbuotojų tapo skaitmeninio raštingumo mokymų lektorais, kiti – skaitmeniniais konsultantais, naudodami „Prisijungusi Lietuva“ elektroninius mokymo išteklius.

2019 m. skaitmeninio raštingumo programiniuose mokymuose dalyvavo 636 gyventojai:

260 gyventojai (20 grupių) pagal 18 val. pradedančiųjų mokymų programą;

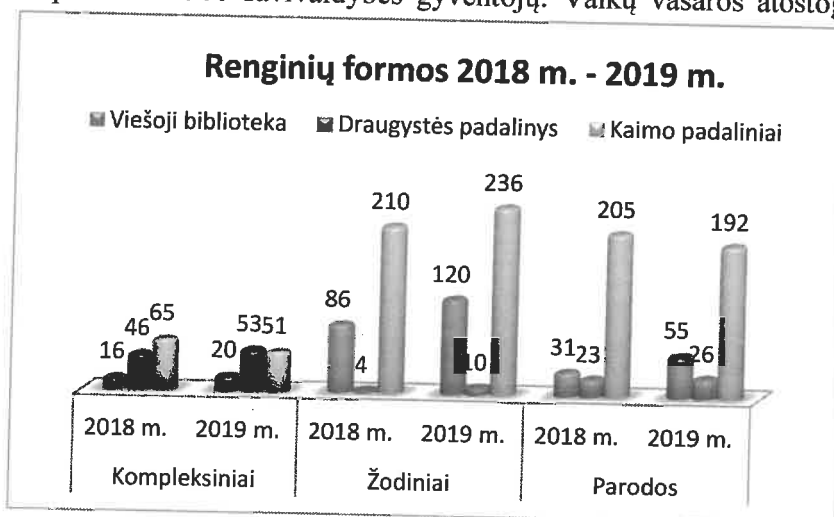
376 gyventojai (36 grupės) pagal 6 val. pažengusiųjų mokymų programas (10 programų). Populiariausios mokymų temos – skaitmeninio raštingumo pradžiamokslis ir „Bendradarbiavimas TAU. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: efektyvus laiko planavimas ir bendravimas“, „Viešosios paslaugos internetu kiekvienam“ kuriose įgyjama praktinių įgūdžių naudoti elektronines paslaugas. Organizuojant mokymus bendradarbiaujama su Trečiojo amžiaus universitetu, Užimtumo tarnyba prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, noriai mokosi skaitmeninio raštingumo pagrindų ir pavieniai gyventojai.

Renginiai ir edukacijos

2019 metais įvyko 11, 8 proc. renginių daugiau negu 2018 m., vien Viešojoje buvo surengti 195 įvairių formų renginiai, skirti Lietuvos Respublikos Seimo paskelbtoms atmintinoms datoms, įvykiams, asmenybėms, kalendorinėms šventėms paminėti, kraštiečiams pagerbti. Didžiausias renginys - festivalis „Reali virtualybė 2“, kurio metu Bibliotekos erdvėse vyko 15 renginių (edukacijos, susitikimai, parodos, pristatymai) visų

amžiaus grupių lankytojams, juose apsilankė 1300 savivaldybės gyventojų. Vaikų vasaros atostogų metu ypač lankomi ir pamėgti šeimų teatralizuoti vasaros skaitymai miesto parke. Populiarios ir naujos iniciatyvos – Šeimų šeštadieniai, mamų su kūdikiais skaitymo skatinimo užsiėmimai, mėgstami ir gausiai lankomi literatūriniai – muzikiniai vakarai. Neįgaliesiems skirti renginiai, jų kūrybos sklaida realiai prisidėjo prie socialinės atskirties mažinimo. Efektyviai veikia bibliotekoje įkurta jaunimo erdvė.

Krašto istorijos pažinimui ir įamžinimui skirta daugiau kaip 3 dešimtys renginių, iš kurių įdomiausi konferencijos „Diaspora: amžių kaita“, „Kultūra amžių kaitoje. Prezidentai ir jų prioritetai“ ir portalo „Noriu žinoti“ rubrikos skilties „Senosios Marijampolės kapinės“ pristatymas Europos paveldo dienų metu, surengus ekskursiją po Senąsias Marijampolės miesto kapines.

Renginiuose apsilankė 34, 4 proc. gyventojų.

Paslaugų sklaida ir įvaizdžio formavimas

Bibliotekos renginiai ir veiklos buvo viešinamos įvairiuose sklaidos kanaluose: vietinėje spaudoje („Suvalkietis“, „Miesto laikraštis“), vietiniame ir respublikiniuose televizijos kanaluose, profesinėje spaudoje („Tarp knygų“), internetiniuose portaluose straipsniai (www.suduvosgidas.lt, www.mususavaitė.lt, www.epale.lt, www.marijampolliciai.lt, www.etaplus.lt)

Tradicinėje spaudoje ir interneto svetainėse ataskaitiniais metais paskelbti 122 (2018 m. – 51) straipsniai, iš jų 88 parengti bibliotekos darbuotojų.

Apie Bibliotekos veiklą, renginius ir iniciatyvas parengti 37 televizijos reportažai (2018m. - 35), iš jų 2 parodyti LRT ir TV3 kanalais.

Bibliotekos elektroninių paslaugų vartotojams parengti 5 (2018 m. – 7 naujienlaiškiai (3224 gavėjai, davę sutikimą gauti Bibliotekos informaciją).

Bibliotekos darbuotojai administruoja 29 socialinių tinklų paskyras (13917 sekėjų), Viešosios bibliotekos – 7 paskyros (Facebook, Instagram, Youtube), visi padaliniai turi Facebook profilius. Biblioteka socialiniuose tinkluose turi beveik 14, o tūkst. sekėjų.

Lėšų pritraukimas ir projektų vykdymas

2019 metų gruodžio 31 d. Marijampolės savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklą sudarė Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka ir 22 padaliniai: Draugystės biblioteka mieste ir 21 kaimo biblioteka.

Bibliotekos veiklos tikslų ir priemonių įgyvendinimui buvo skirta 880, 4 tūkst. Eur, patvirtintas etatų skaičius – 69 (68 darbuotojai), iš jų Viešojoje bibliotekoje – 41, 75, Draugystės bibliotekoje - 3, 75, kaimo padaliniuose- 23, 5.

Lentelė Nr. 4

Iš viso	Gauta lėšų, tūkst. Eur				
	Steigėjo ir valstybės lėšos	Iš jų:		Už mokamas paslaugas	Projektų, programų ir kitos lėšos
		Darbo užmokesčiui	Dokumentams įsigyti		
880, 4	830, 9	674, 3	55, 9	8, 9	40, 6

2019 m. 1 gyventojui dokumentų įsigijimui skirta – 1, 1 Eur. valstybės ir savivaldybės lėšų, tačiau leidinių įsigyta 547 egz. mažiau, nes leidiniai brangsta: vidutinė vienos knygos kaina - 8,59 Eur (2018 m. – 7,82 Eur). Dokumentų fondai atnaujinti 8, 7 proc. (2018 m. 8, 9 proc.).

2019 m. parengta ir pateikta 14 projektinių paraiškų finansinę paramą administruojančioms institucijoms, 10 projektų buvo skirtas finansavimas, 2 iš jų bus įgyvendinti 2020 m.

Vartotojų nuomonės tyrimas

Atliktas bibliotekos vartotojų pasitenkinimo tyrimas. Elektronines ir popierines apklausos anketas užpildė 328 respondentai (206 elektroninės, 122 popierinės) – Marijampolės savivaldybės gyventojų.

Apklaustieji biblioteką dažniausiai suvokia kaip vietą, kurioje malonu leisti laiką, įgyti žinių ir labai patenkinti arba patenkinti bibliotekos teikiamomis paslaugomis buvo 95, 1 proc. apklaustųjų (Tarptautinės rinkos ir žiniasklaidos tyrimų kompanijos „Kantar“, 2019 m. atlikti tyrimai rodo, kad Lietuvoje bibliotekas palankiai vertina 93, 0 procentai apklausoje dalyvavusių Lietuvos gyventojų). Mūsų tyrimo rezultatai parodė, kad respondentai labiausiai jaučiasi patenkinti atsinaujinusiomis patalpomis (visiškai patenkinti – 83, 2 % ir labiau patenkinti- 15,3 %). Palankiai vertinama ir aptarnavimo kokybė (visiškai patenkinti – 73,6 %; labiau patenkinti – 21,5 %). Nepatenkintų respondentų teikiamų paslaugų kokybe buvo santykinai maža – vidutiniškai 1,7 % respondentų atsakė, kad teikiamų paslaugų kokybe yra labiau nepatenkinti arba visiškai nepatenkinti. 93, 9 procentai respondentų ketina toliau lankytis bibliotekoje ir 71, 3 % rekomenduotų lankytis renginiuose ir edukacijose. Apibendrinant tyrimo rezultatus galima konstatuoti, kad Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos paslaugas gyventojai vertina palankiai, jos atitinka vartotojų lūkesčius. Siekiant duomenų patikimumo ir bibliotekos veiklos tikslų ir priemonių atitikties lankytojų poreikiams, tyrimą planuojama kartoti 2021 m.

Išvados

Ataskaitinių metų rezultatai rodo bibliotekos infrastruktūros bei teikiamų paslaugų kokybės svarbą: funkcionalios ir jaukios erdvės, tradicinių ir skaitmeninių paslaugų įvairovė, projektinio finansavimo galimybių išnaudojimas, kūrybiškas personalo darbas davė gerus rezultatus.

Biblioteka tapo stipriu bendruomenės traukos centru, padidėjo lankytojų skaičius (+ 50, 0 tūkst.), inovatyvios bibliotekos veiklos vertinamos respublikiniu mastu. Tačiau vis stiprėjantys neigiami demografiniai procesai, ypač spartus gyventojų senėjimas, ugdymo įstaigų nykimas kaimo vietovėse mažina kaimo bibliotekų vartotojų skaičių, dėl ribotų biudžeto galimybių tampa aktuali šių bibliotekų fizinio patrauklumo bei rentabilumo problema.

Vaikų iki 14 m. skaitomumo rodiklių mažėjimas rodo bendrą tendenciją – vaikai pirmenybę teikia skaitmeninėms technologijoms ir skaito vis mažiau, tačiau suprasdami skaitymo reikšmę vaikų ugdymui, įvairiomis priemonėmis planuojame skatinti vaikų skaitymą, organizuoti jiems įdomius ir patrauklius renginius.

Direktorė

Daiva Kirtiklienė